ՑՈՒՑԱԿ
ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ Ս. ԷՋՄԻԱԾՆԻ ՆՈՐ ՍՏԱՑՎԱԾ ՁԵՌԱԳՐԵՐԻ*

№ 401
ՄԱՏԵԱՆ ԱՐԻՍՏՈՏԷԼԻ

Թերթերը՝ 227։—**Պրակները՝** 19, յուրաքանչյուրը 12-ական թերթից, բացի Ը՝ 10, Թ՝ 11 և ԺԹ՝ 14 թերթից են։—**Մեծությունը՝** 34×22,5×3,5 սմ.։—**Նյութը՝** դեղնած հաստ թուղթ։—**Կազմը՝** հասարակ բարակ ստվարաթուղթ։ Կազմի վրա կա 26 համարը։—**Պահպանակները՝** բարակ սպիտակ մի թերթ սկզբում։—**Վիճակը՝** բավարար։—**Գրությունը՝** Միասյուն։—**Դատարկ թղթերը՝** 224բ—227բ։—**Տողերը՝** 38—56, անկանոն։—**Գծումները՝** ճնշումով։—**Գիրը՝** խառը, զանազան տեսակի և չափի նոտրգրեր։—**Զարդագրություն՝** չունի։—**Գրիչները՝** մի քանիսն են, որոնց անունները անհայտ են։—**Պատվիրատու՝** անհայտ։—**Ժամանակը՝** 17—18-րդ դարեր։ **Վայրը՝** անհայտ։—**Ծանոթություն՝** ձեռագիրն ստացվել է Ստամբուլից բանասեր և պատմական գիտությունների թեկնածու Հակոբ Ս. Անասյանի ձեռամբ 1973 թ. սեպտեմբեր ամսին։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Թ. 1ա.— Վեցերորդ մատեան
Ամենից գրեանցն Արիստոտէլի.
Պատկանեալք առ ճանաչումն կենդանեաց,
ընդ զանազան մեկնութեանց ի նոյնսն։
Ավերիոսի Քոստուպէնսիոյ.
լուծմանցն ընդդիմութեանց Միքայէլի Անկէլոսի Զիմառացւոյ. յատուկ տեղիս առակցեալք, որոց զմակագիրսն, զթիւն և զկարգն պատմէ ստորև։
Ի Վնէժում առընթեր Իւնթոսի
ՌԾԺՀԴ (1574 թ.—Ն. Մ.)։

Թ. 1բ.—Թէոդորոսի Գազայի Թեսաղոնիկեցւոյ ի գրեանս
Արիստոտէլի զկենդանեաց։
Առ Նիկողայոս Հինգերորդ մեծագոյն Քահանայապետն.
Յառաջաբանութիւն։

Թ. 4բ.—ԶԹէոդորոս Գազայէ՝ Հեռմօլայոս բարբարոս յառաջաբանութեան Թէմիսցիոսի մեկնութեան, առ չոր(ր)որդ Սիքստոս մեծ Քահանայապետն զայս գրէ, զմեծ և զանբաղդատելի վնաս ոչ նախ արարաք մեծագոյն քահանայապետ ի Թէոդորոս Գազայ, որ զյունական և զամենայն լատինական արուն այսու պարգեաւ գրելոյ և թարգմանելոյ յաղթեաց։ Այս եթէ երկարապէս ապրից իւր զլատինական լեզուն ևս մասն ինչ ճոխացուցանէր, որ և արար յայտնիկ գրեանս բացարձակապէս զկենդանեացն Արիստոտէլին և մեկնողեանցն զտոհմականաց, այս ինձ մի ստոյգ ինքեամբ հնութեամբ տեսանեցաւ, զայս ինձ, որում հետևեցայ յառաջադրեցի, ի գրեանցս սորին օգնեալ իմ և խոստովանիմ և քարոզեմ։ Զայս ևս ոչ մեծաւ ջանիւ հետաքրքրութեամբ ընթերձայ, քան Թուլիոսի, Փլինիոսի, Քօլումէլոսի, Լատօնոսի, Սէնէքայի, Սփուլէոսի և այլոց, զորս յայսմիկ սեռի մեկնութեան մտադրութեամբ ընթեռնուլ հարկաւոր է։

Թ. 5ա.— Արիստոտէլի Ստագիրացւոյ.
զպատմութենէ կենդանեաց.
Գիրք Առաջին.
Ի Թէոդորոս Գազայ թարգմանչէ։
Որո՞վք կենդանիքն ի մէջ ինքեանց տարբերին, և որովք համաձայնին և նոցին զանազանութիւն բնութեան։

(Շարունակելի)

---

* Շարունակված «Էջմիածին» ամսագրի 1964 թվականի № № Ը—Թ-ից, ԺԲ-ից, 1965 թվականի № № Ը—Ժ-ից, 1968 թվականի № № Է-ից, 1970 թվականի № № Դ—Ե-ից, Ժ-ից, ԺԲ-ից, 1971 թվականի № № Ե—Ը-ից, ԺԱ—ԺԲ-ից, 1972 թվականի № № Ա—Բ-ից, Դ-ից, 1973 թվականի № № Ա—Գ-ից, Ը-ից, 1974 թվականի № № Գ-ից Է—Ը-ից, 1975 թվականի № № Ա-ից, Գ-ից, ԺԱ—ԺԲ-ից, 1976 թվականի № № Բ—Ե-ից, Է-ից և Ը—Թ-ից։